

2. Tilsyn 2009 (2010-41333)

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen fremlægger den årlige redegørelse vedrørende den samlede tilsynsindsats på ældreområdet i 2009.

INDSTILLING OG Beslutning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller, at Sundheds- og Omsorgsudvalget overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at tage den samlede redegørelse vedrørende Embedslægens *lovpligtige* tilsyn med plejeboliger i 2009 til efterretning (bilag 1),
2. at tage den samlede redegørelse vedrørende de *lovpligtige* kommunale tilsyn med plejeboliger samt øvrige (ikke-lovpligtige) kommunale tilsyn på ældreområdet i 2009 til efterretning (bilag 2), og
3. at godkende den samlede redegørelse vedrørende Sundheds- og Omsorgsforvaltningens opfølgende aktiviteter og målretning af tilsynskonceptet (bilag 3).

Problemstilling

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal i henhold til servicelovens § 151, stk. 4, årligt udarbejde en samlet redegørelse til Borgerrepræsentationen om den samlede tilsynsindsats.

Løsning

Den samlede tilsynsindsats omfatter embedslægens lovpligtige sundhedsfaglige tilsyn i henhold til sundhedslovens § 219, stk. 1 og BDO Kommunernes Revision (KR) vedrørende tilsyn med plejeboliger, kommunale og private leverandører af personlig og praktisk hjælp og rehabiliteringsafdelinger/træningscentre. Samlet vurderes resultatet af tilsynsindsatsen for 2009 at være tilfredsstillende.

Status på Embedslægetilsyn 2009

Embedslægeinstitutionen gennemfører et årligt uanmeldt tilsyn pr. plejehjem. Tilsynene har til formål at vurdere de sundhedsmæssige forhold i plejeboliger. Embedslægen har opstillet målepunkter inden for områderne:

- Sundhedsadministrative forhold (f.eks. instrukser)
- Sundhedsfaglige forhold (f.eks. sygeplejefaglige optegnelser, medicinhandling og patientrettigheder)
- Sundhedsrelaterede forhold (f.eks. hygiejne, ernæring og aktivering)

Resultatet af tilsynet rubriceres af Embedslægeinstitutionen i én af følgende fem kategorier og er for de 46 uanmeldte tilsyn i 2009, jf. bilag 1:

1. Ingen bemærkninger (to plejehjem)

2. Fejl og mangler, som samlet kun indebærer meget ringe risiko for patientsikkerheden (ti plejehjem)
3. Fejl og mangler, som indebærer patientsikkerhedsmæssige risici men ikke alvorlige fejl og mangler (29 plejehjem)
4. Alvorlige fejl og mangler (fire plejehjem)
5. Alvorlig kritik (et plejehjem)

De konstaterede fejl og mangler vedrører primært medicinbehandling, sundhedsfaglig dokumentation, håndhygiejne samt dokumentation om samtykke.

I 2009 havde Københavns Kommune en større andel af embedslægetilsyn med positive vurderinger i forhold til landsgennemsnittet. Embedslægen har meddelt, at ni af kommunens plejehjem svarende til 20 pct. har klaret sig så godt i 2009, at Embedslægeinstitutionen ikke vil aflægge tilsyn i 2010. I 2009 er landsgennemsnittet for plejehjem, der har klaret sig godt, på 13 pct.

Forvaltningen skal bemærke, at for 6 plejehjem har der været behov for særlig opfølgning fra Embedslægens side. Bemærkningerne fra Embedslægen vedrører medicinbehandling, sundhedsfaglig dokumentation, håndhygiejne og dokumentation om samtykke.

For så vidt angår tre af disse har Embedslægen i 2009 gennemført et opfølgende tilsyn, hvor plejehjemmene blev godkendt. I alle tre tilfælde vurderede Embedslægen, at plejehjemmene arbejdede systematisk og fremadrettet med Embedslægens anbefalinger.

Tre plejehjem vil først i 2010 få et opfølgende tilsyn.

Forvaltningen har på alle seks plejehjem gennemført undervisning med fokus på at få rettet op på de mangler, Embedslægen havde påvist. Derudover har forvaltningen sikret, at plejehjemmenes individuelle handlingsplaner blev fulgt.

Borgerrepræsentationen bemærkede i forbindelse med behandlingen af tilsynsredegørelsen for 2008 vedrørende embedslægetilsyn, at Embedslægen i 2008 havde fundet fejl på 38 ud af 45 besøgte plejehjem, og at der ikke har været forbedringer på området i forhold til 2007.

Borgerrepræsentationen har derfor forudsat forbedringer på dette område.

Dertil bemærkes, at der sammenlignet med tilsynsåret 2008 er sket forbedringer, idet Embedslægeinstitutionen i 2008 gennemførte 45 uanmeldte tilsyn, hvor der var fejl og mangler på 38 plejehjem. I 2009 er der gennemført 46 uanmeldte tilsyn og fundet fejl og mangler på 33 plejehjem.

Af Embedslægens Årsrapport 2009 fremgår desuden, at

- Københavns Kommune har udbredt de instrukser, som Sundhedsstyrelsen anbefaler.
- Københavns Kommune arbejder kontinuerligt med at gøre journalen brugervenlig, hvilket er udtryk for, at forvaltningens indsats for at forenkle dokumentationen har virket.
- Københavns Kommune arbejder konstruktivt med at sikre registrering af og opfølgning på fejl og utilsigtede hændelser.
- Københavns Kommune har i forhold til 2008 i langt hovedparten af tilfældene fulgt op på Embedslægens anbefalinger fra tidligere tilsyn.
- For så vidt angår medicinbehandling, sundhedsfaglig dokumentation, håndhygiejne og dokumentation for samtykke er der stadig brug for en styrket indsats.

Opfølgning

For at imødekomme Embedslægens bemærkninger på de områder, hvor der er behov for en styrket indsats, vil forvaltningen iværksætte følgende tiltag: skærpelse af retningslinierne for dokumentation, undervisning i dokumentation vedrørende medicinbehandling på plejehjem samt systematisk registrering af og opfølgning på fejl og mangler på medicinområdet, fokus på hygiejneområdet. I den forbindelse kan det oplyses, at der i efteråret 2009 blev gennemført en håndhygiejne-kampagne over for alle plejehjem.

Status på Kommunale Tilsyn 2009

Siden 2007 har KR varetaget opgaven med at gennemføre de lovpligtige kommunale tilsyn i plejeboliger og derudover også tilsyn med kommunale - og et udvalg af private - leverandører af hjemmehjælp samt med alle rehabiliteringsafdelinger og træningscentre.¹ KR gennemfører et uanmeldt og et anmeldt besøg på plejehjemmene, et uanmeldt hos kommunale og private leverandører og et anmeldt på træningscentre og rehabiliteringsafdelinger.

Tilsynene har til formål at afdække, om hjælpen udføres i overensstemmelse med lovgivning, kvalitetsstandarder og Sundheds – og Omsorgsforvaltningens retningslinier og tilse kvaliteten i tilrettelæggelse og udførelse af pleje og omsorg på udvalgte områder. Hensigten med de kommunale tilsyn er at vurdere, om leverandørerne lever op til de krav til pleje og omsorg, som fremgår af lovgivning samt kommunalt fastsatte politikker og kvalitetsstandarder. Tilsynene skal således vurdere, om borgerne får den hjælp, de har krav på.

Resultatet af de 117 tilsyn der blev gennemført i 2009 kan rubriceres i en af følgende kategorier, jf. bilag 2:

- Godkendt (97 – svarende til 83 pct.)
- Godkendt med mangler på enkelte områder (18 – svarende til 15 pct.)
- Alvorlige fejl og mangler (2 – svarende til 2 pct.)

Sammenlignet med 2008, hvor der blev gennemført 122 tilsyn, er der en klar forbedring, idet 65 (53 pct.) blev godkendt, 43 (35 pct.) blev godkendt med mangler og 14 (11 pct.) fik konstateret alvorlige fejl og mangler i 2008.

De konstaterede mangler i forbindelse med tilsyn på plejehjemmene relaterer sig til, at der mangler en plan for den samlede pleje og omsorgsindsats, en plan for den psykiske pleje og omsorg og en redegørelse for sundhedsfremme og forebyggelse.

De konstaterede mangler i forbindelse med tilsyn i hjemmeplejen relaterer sig særligt til manglende overensstemmelse mellem dokumentationen i hjemmet og i den elektroniske journal vedrørende medicin og besøgsoversigten². Forvaltningen forventer, at den igangværende skærpelse af retningslinierne for dokumentation og løbende uddannelse af personalet er med til at reducere fejlene fremover.

Forvaltningen har meget fokus på tilsynsområdet, og i Københavns Kommunes kvalitetskontrakt, som skal vedtages af Borgerrepræsentationen inden den 1. juli 2010, har forvaltningen udvalgt dette

¹ Der gennemføres tilsyn med private leverandører, der yder personlig pleje eller praktisk hjælp til minimum 20 københavnske borgere.

² Besøgsoversigt er en oversigt over borgerens visiterede ydelser

område. Sundheds- og Omsorgsudvalgets kvalitetsmål, som blev vedtaget af udvalget i mødet den 15. april 2010 er, at ingen plejeboliger og hjemmeplejeleverandører, der er genstand for uanmeldt kommunale tilsyn, går igennem et kalenderår uden at blive godkendt af tilsynet.

En samlet oversigt over Sundheds- og Omsorgsforvaltningens opfølgende aktiviteter og indsatsområder fremgår af bilag 3.

Høring

Redegørelsen har været i høring hos De Københavnske Ældreråd og i bruger-pårørenderådene.

Det fremgår af De Københavnske Ældreråds høringssvar, at de finder det utilfredsstillende, at der stadig er registreret fejl i forbindelse med medicinbehandlingen på plejehjemmene. De Københavnske Ældreråd opfordrer til, at dokumentation af patientrettigheder strammes op, så det tydeligt fremgår i journalen, hvilken information og behandling borgeren/pårørende modtager. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har allerede fokus på ovennævnte emner og arbejder målbevidst på at forbedre dem, jf. bilag 3.

De Københavnske Ældreråds høringssvar er vedlagt som bilag 4, og forvaltningens kommentarer hertil fremgår af bilag 5.

Det skal oplyses, at forvaltningen ikke har modtaget høringssvar fra bruger- og pårørenderådene.

Målretning af kommunale tilsyn

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har pr. 1. januar 2010 taget en række administrative målepunkter i kommunens tilsyn ud af den pointoptælling, der ligger til grund for afgørelsen. Det er gjort for at vægte den faglige indsats højere i det samlede tilsynsresultat – og dermed øge fokus på kerneopgaven. Det skal bemærkes, at stort set samtlige administrative målepunkter blev opfyldt i 2009, samt at de administrative målepunkter fortsat indgår i den skriftlige afrapportering.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Sagen vil blive behandlet af Økonomiudvalget i mødet den 17. august 2010 og af Borgerrepræsentationen i mødet den 26. august 2010.

Hanne Baastrup

/Thomas Karlsson

bilag

[Bilag 1. Embedslægens årsrapport 2009](#)

[Bilag 2. Status over kommunale tilsyn i 2009](#)

[Bilag 3. Oversigt over Sundheds- og Omsorgsforvaltningens opfølgende aktiviteter](#)

[Bilag 4. De Københavnske Ældreråds høringssvar](#)

[Bilag 5. Sundheds- og Omsorgsforvaltningens kommentarer til De Københavnske Ældreråds høringssvar](#)

Sundheds- og Omsorgsudvalgets beslutning den 17.06.2010

Indstillingen blev godkendt.

Udvalget afgav følgende protokolbemærkning:

"Udvalget har taget status for tilsyn 2009 til efterretning men finder, at det er problematisk, at der stadig er problemer med medicinbehandling, patientsikkerhed samt patientrettigheder på nogle plejehjem."

